

BOLIGSOSIALE BEHOV I ANDØY

Kunnskapsgrunnlaget for Boligsosial handlingsplan for Andøy

26.4.24

Innhold

- Hva er boligsosialt arbeid og en boligsosial handlingsplan?
- Organisering: Aktører og tildelingssystemer
- Overordnede boligsosiale behov i Andøy
- Brukernes behov: Arketyper og brukerreiser

Strategi

Bolig for velferd

Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014–2020)

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Strategi

Alle trenger et trygt hjem

Nasjonal strategi for den sosiale boligpolitikken (2021-2024)

Meld. St. 13

(2023–2024)

Melding til Stortinget

Bustadmeldinga

Ein heilskapleg og aktiv bustadpolitikk for heile landet

Hva er boligsosialt arbeid og en boligsosial handlingsplan?

Boligsosialt arbeid handler om å skaffe vanskeligstilte egnede boliger og hjelpe de til å mestre sine boforhold.

En boligsosial handlingsplan skal komme med mål, strategier og tiltak som bidrar til å redusere boligsosiale utfordringer, og bistå vanskeligstilte på boligmarkedet.

Involvering

Prosjektgruppe:

NAV,
Tildelingskontoret,
Voksenopplæring
og integrering,
Psykisk helse og
avhengighet,
Avdeling for
samfunnsutvikling
og Andøy
boligstiftelse

Faglige råd:

Husbanken,
Statsforvalteren i
Nordland, KORUS
(Kompetansesenter
for rusfeltet) og
MARBORG
(brukerorganisasjon
på rusfeltet)

Referansegruppe:

Integreringsrådet
Eldrerådet
Råd for personer med
nedsatt
funksjonsevne
SUMA
(Støtteforeningen for
ungdom med
utfordringer i Andøy)

Intervjuer:

Beboere i
boligstiftelsen

Spørre-undersøkelse:

SUMA
(Støtteforeningen for
ungdom med
utfordringer i Andøy)

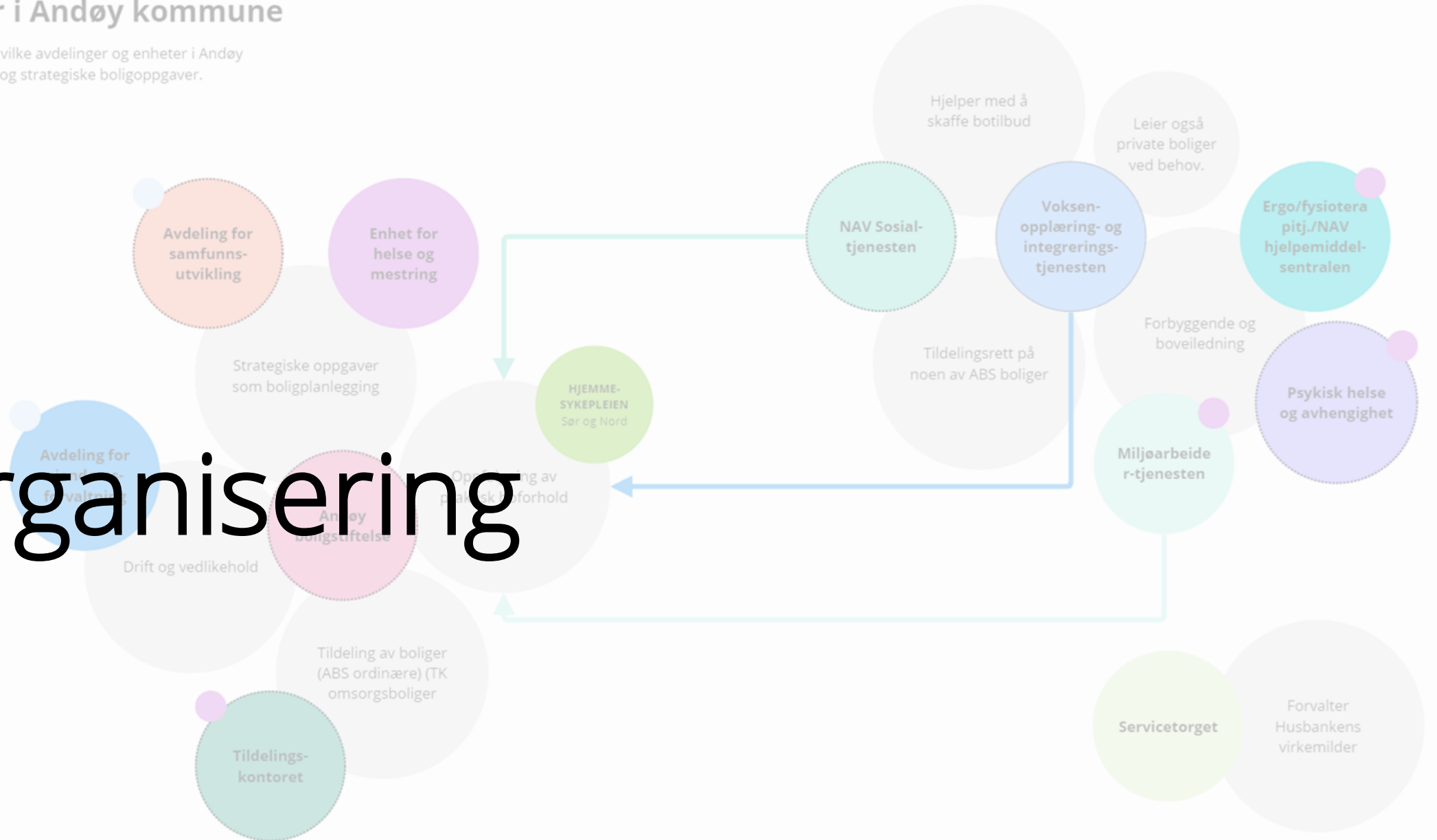

AS-IS Aktørkart for aktører med boligoppgaver i Andøy kommune

Kartet viser en oversikt over hvilke avdelinger og enheter i Andøy kommune som har operative og strategiske boligoppgaver.

- Aktør
- Aktør som er i prosjektgruppe
- Boligoppgave
- Avdelinger under helse og mestring
- Avdelinger under teknisk enhet

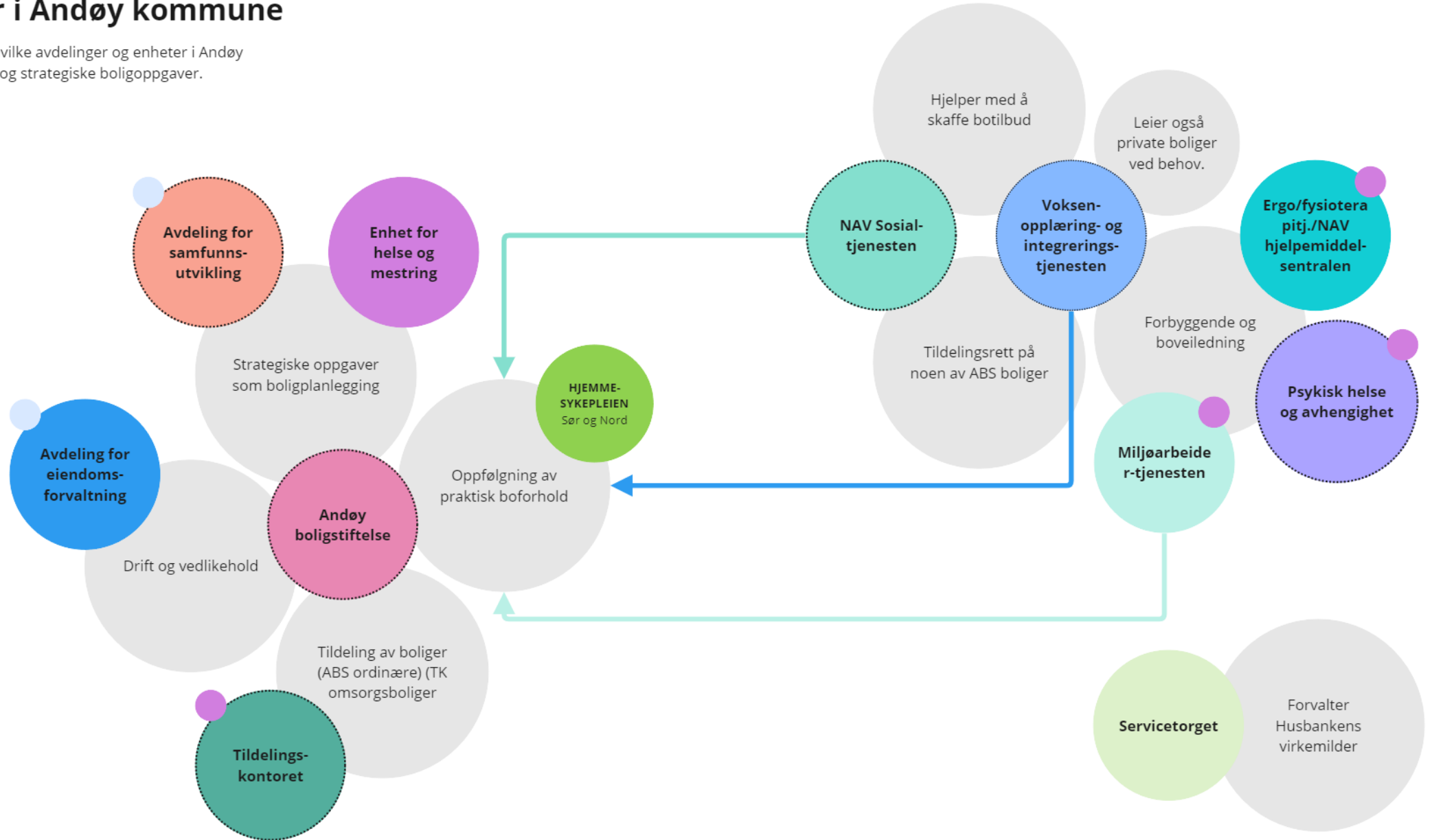
Organisering

AS-IS Aktørkart for aktører med boligoppgaver i Andøy kommune

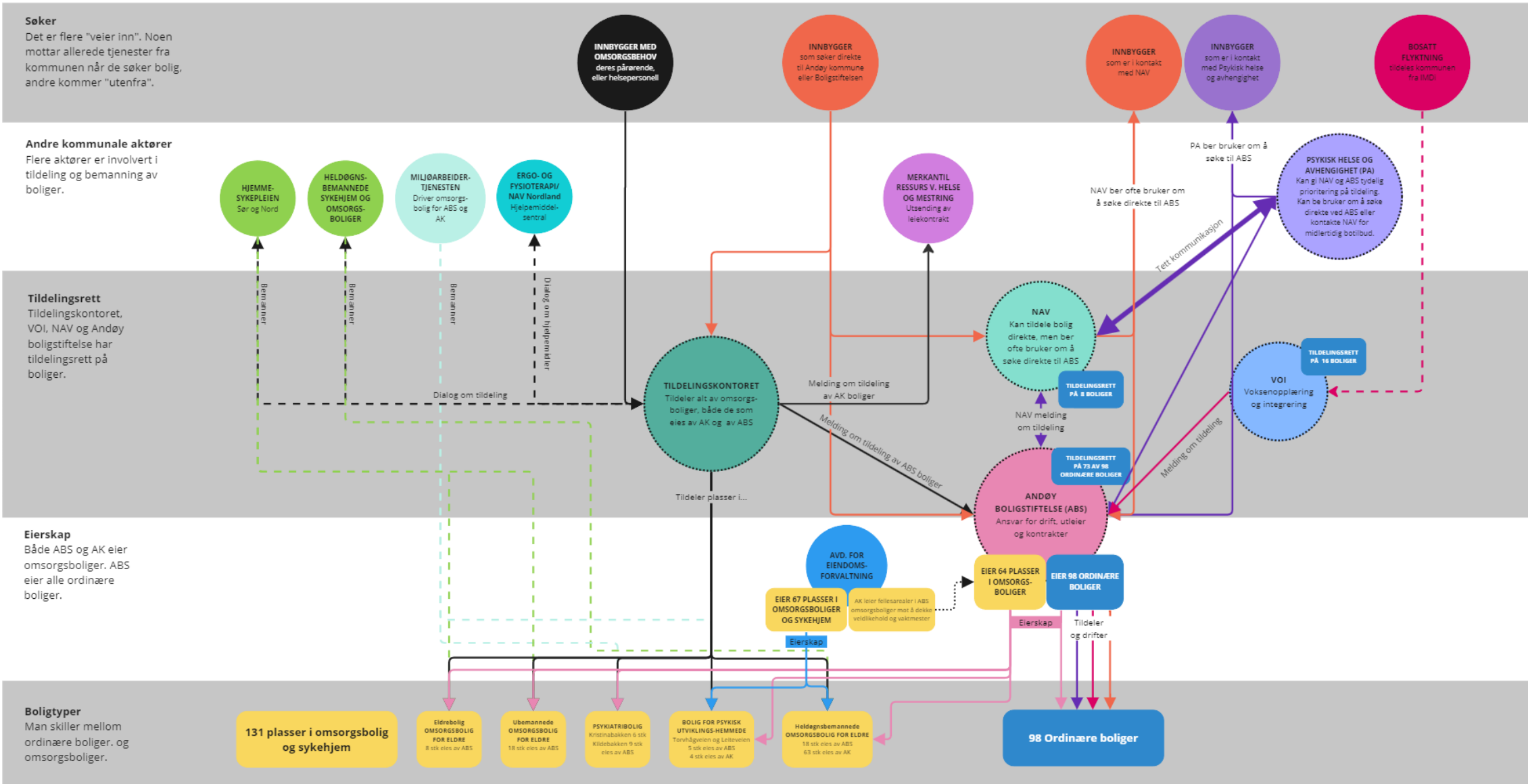
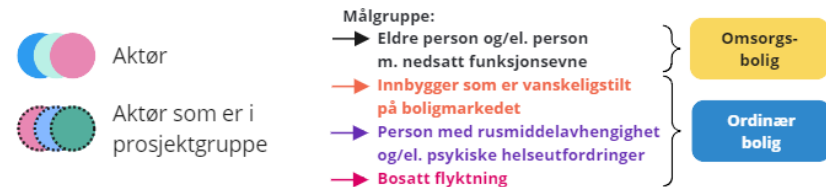
Kartet viser en oversikt over hvilke avdelinger og enheter i Andøy kommune som har operative og strategiske boligoppgaver.

- Aktør
- Aktør som er i prosjektgruppe
- Boligoppgave
- Avdelinger under helse og mestring
- Avdelinger under teknisk enhet

AS-IS Systemkart for tildeling av kommunalt disponerte boliger i Andøy kommune

Kartet viser en oversikt over hvem som involveres i tildeling av kommunalt disponerte boliger, og hvem som bemanner og eier boligene. Farger på piler viser blant annet hvilken målgruppe eller aktør det er snakk om. AK er forkortelse for Andøy kommune.

Overordnede behov

Omsorgstrappen

Boligtrappen

6

Institusjon og botilbud med forsterkede tiltak:

Ordinære og spesialiserte plasser på institusjon og spesialiserte botilbud

5

Boliger med mulighet for døgntjenester:

Samlokaliserte boliger med personalbase og fellesfunksjoner.

4

Tidsbegrenset opphold i bolig og institusjon:

Rehabilitering, KAD og avlastning, treningsboliger

3

Boliger med fellesfunksjoner og kommunalt disponerte boliger:

Nye boformer, samlokaliserte boliger med mulighet for tjenester. Utleieboliger og boliger med kommunal tilvisning og tildelingsrett.

2

Uegnete private boliger:

Ikke universelt utformet uten tilgang på fellesfunksjoner og senterfunksjoner i nærheten (eid eller leid).

1

Egnede private boliger:

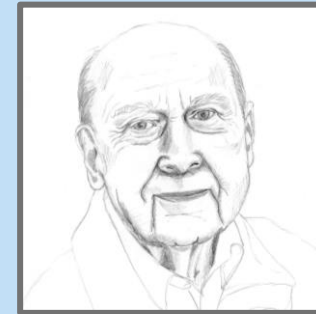
Universelt utformet med tilgang på fellesfunksjoner og senterfunksjoner i nærheten (eid eller leid).

Boligtrappen

I Andøy er det spesielt behov for å styrke trinn 1 til 4, for å avlaste de høyeste omsorgsnivåene

Brukernes behov

Bjørn Eldre

Beskrivelse av arketypen

Bjørn, 81 år, pensjonist,

Bjørn har bodd i Andøy hele livet, i en mindre bygd sør på Andøya. Bor alene etter å ha mistet ektefelle, og har barn som bor noen timer unna.

Bor i hus med tre etasjer, som ikke er tilgjengelig utformet. I det siste er han blitt mer ustødig til bens, og redd for å falle hjemme. Følges opp av hjemmesykepleien, som er innom en gang om dagen for å gi medisiner.

Har en vennegjeng han møter på kafé en gang i uka. Kjenner seg ellers ensom, og liker ikke lenger å kjøre bil.

Behov

- Føle seg trygg i egen bolig
- Mindre, og tilgjengelig, bolig
- Bo i nærheten til tjenester og butikk
- Sosialt fellesskap

Typiske utfordringer

- Bor i for store, lite tilgjengelige, hus
- Eier ofte eldre hus, av lav verdi
- Lang venteliste på bemannet omsorgsbolig

Særlig for Andøy Kommune

15%

av befolkningen i Andøy vil være 80 år eller eldre i 2050, en høyere andel enn både Nordland (13%) og Norge (10%). Kilde: SSB.

Kommunens ansvar

Tildelingskontoret tildeler tjenester og omsorgsbolig. Helse- og omsorgstjenesteloven. Boligsosialloven.

Kristine

Vedvarende lavinntekt

Beskrivelse av arketypen

Kristine, 35 år, alenemor, jobber i servicebransjen

Kristine flyttet til Andøy som voksen, og har lite nettverk. Hun har en sønn i barneskolealder.

Har leid bolig hos boligstiftelsen i flere år, og har hatt det stabilt økonomisk til tross for lav inntekt. Har nylig gått gjennom et samlivsbrudd, og mistet oversikt over økonomien. Har fått utkastelsesvarsel av boligstiftelsen.

Kunne tenke seg å eie egen bolig, men har ikke vurdert det som realistisk. Får ikke lån i vanlig bank og har lite muligheter til å spare.

Behov

- Trygg oppvekst for sønnen, i nærmiljøet han er kjent i
- Ønsker en økonomisk stabil situasjon

Typiske utfordringer

- Startlånsordningen lite kjent
- Få boliger til salgs i Andøy
- Lite utskifting i boligstiftelsens boliger

Særlig for Andøy Kommune

14%

av barn i Andøy bodde i husholdninger med lavinntekt i 2022, sammenlignet med 12% nasjonalt.

Kilde: Boligsosial monitor.

Kommunens ansvar

Forvalter startlånsordningen. NAV: bidra til økonomisk trygghet.

Hamza

Bosatt flyktning

Beskrivelse av arketypen

Hamza, 45 år, ferdig med introduksjonsprogram, utdanner seg til å bli helsefagarbeider

Kommer fra Afghanistan, som overføringsflyktning (OFF) og har bodd i Andøy i fire år. Har kone som ikke er i jobb og to barn.

Leier i dag i en av boligstiftelsens boliger. Familien synes de bor usentralt, da de ikke har bil. Det blir langt å gå fra der de bor til jobb og å hente barn. De bor nært et busstopp, men bussen går sjeldent, og i lengden blir det dyrt å ta buss med hele familien.

Savner et sosialt fellesskap i Andøy og møteplasser.

Behov

- Bo mer sentralt, med gangavstand til tjenester og butikk, eller kollektivtilbud
- Sosialt fellesskap
- Trygt bomiljø for barna

Typiske utfordringer

- Har ikke bil, dyrt med kollektivt
- Boligstiftelsens boliger oppleves usentrale
- Får ikke lån i vanlig bank
- OFF trenger botrening over tid

Særlig for Andøy Kommune

1,9%

var andelen bosatte personer per innbygger i Andøy i 2022, mot 0,6% i Norge og 1% i Nordland. Kilde: Imdi.

Kommunens ansvar

Andøy kommune: mottar tilskudd for å følge opp i 5 år. NAV: bidra til økonomisk trygghet.

Lotta

Ung m. nedsatt funksjonsevne

Beskrivelse av arketypen

Lotta, 24 år, asberger, ufør men jobber deltid gjennom varig tilrettelagt arbeid.

Lotta er fra Andøy og bor hos foreldrene sine på Andenes. Hun skulle gjerne bodd i egen bolig, så hun kan bestemme mer over eget liv. Hun har en lav men stabil inntekt gjennom uføretrygd.

Lotta vil bo nærme venner og familie, og der det er ting å gjøre. Foreldrene er skeptiske til at Lotta skal flytte ut uten å ha en omsorgsperson som kommer innom, eller et dagtilbud for ungdom hun kan oppsøke.

Behov

- Flytte ut og bo selvstendig
- Nærhet til nettverk
- Bolig med sosialt fellesskap
- Gangavstand til tjenester og butikk, eller kollektivtilbud

Typiske utfordringer

- Trenger oppfølging i hjemmet, men ikke et passende tilbud
- Føles utrygt å bo i boligstiftelsens boliger
- Lav, men stabil, inntekt

Særlig for Andøy Kommune

9%

av uføre bor med foreldrene sine i Andøy, sammenlignet med 6% nasjonalt.
Kilde: Boligsosial monitor.

Kommunens ansvar

Tildelingskontoret tildeler tjenester og omsorgsboliger. Forvalter startlånsordningen. NAV: bidrar til økonomisk trygghet. Boligsosialloven.

AS-IS brukerreise for ung med nedsatt funksjonsevne
Tildeling av kommunale boliger i Andøy kommune

Faser

Før

Under

Aktiviteter

9 måneder senere

Aktører

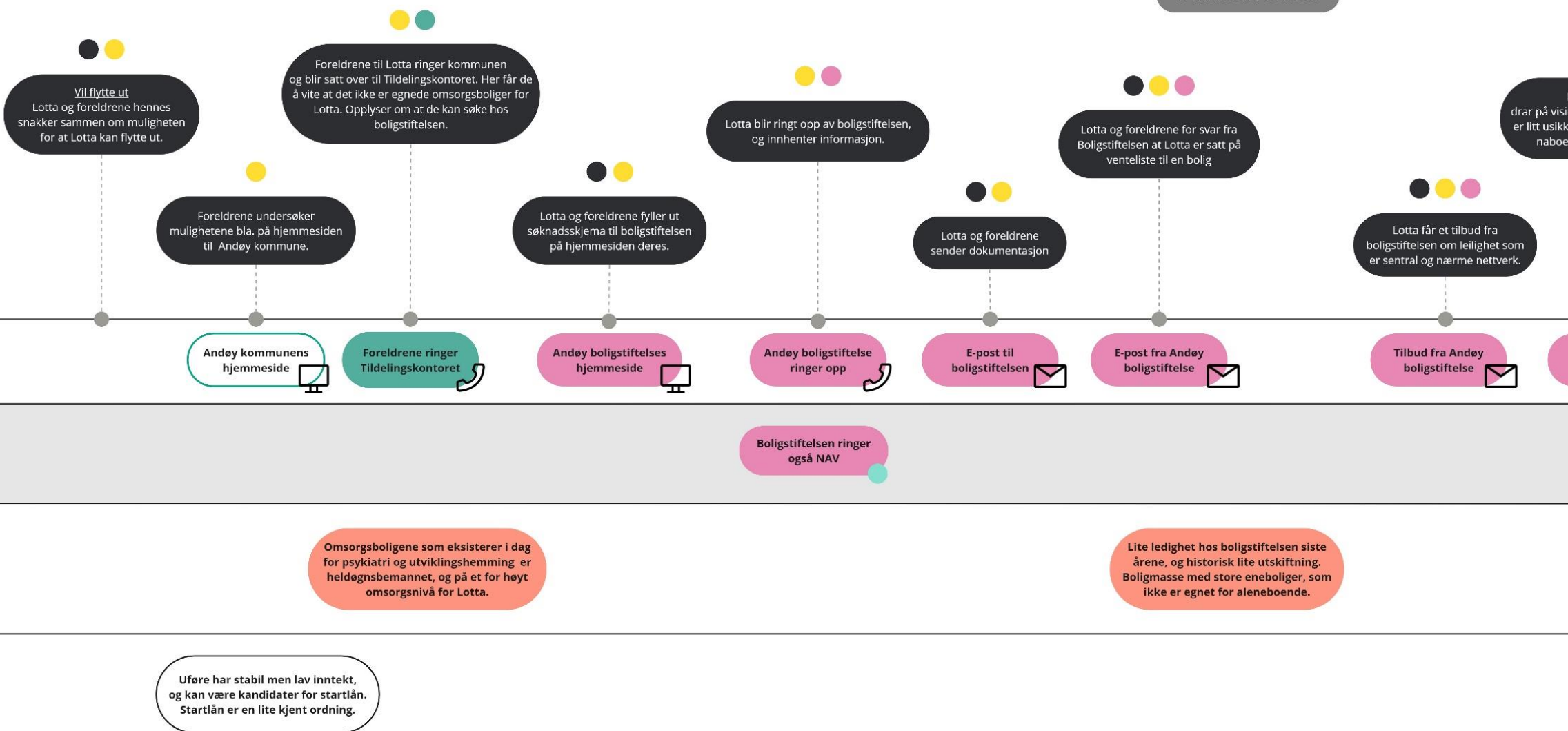
- Lotta
- Lottas foreldre
- Tildelingskontoret
- Andøy Boligstiftelse
- NAV

Touchpoint

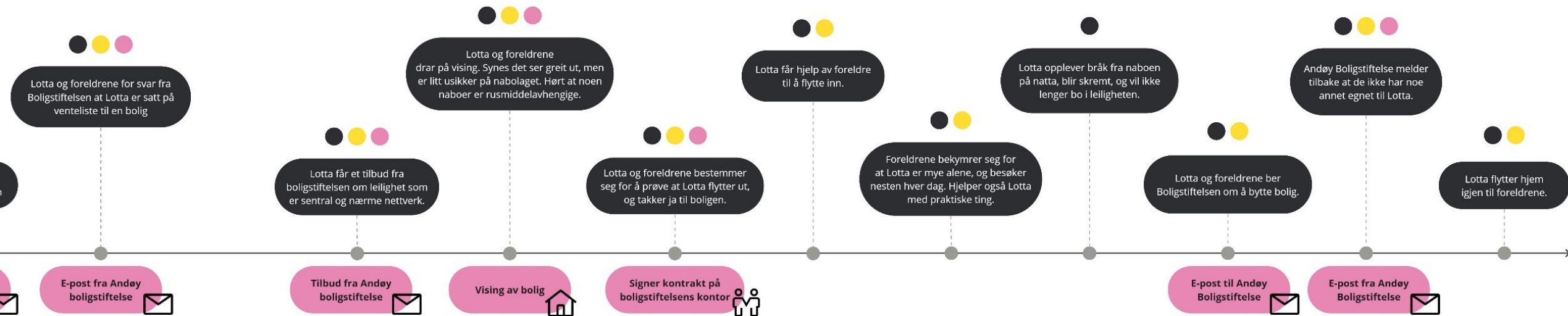
Backstage

Utfordringer

Muligheter

9 måneder senere

Lite ledighet hos boligstiftelsen siste årene, og historisk lite utskiftning. Boligmasse med store eneboliger, som ikke er egnet for aleneboende.

Begrenset utetjeneste som gjør miljøarbeid i dag, som kunne hjulpet Lotta med praktiske ting i hjemmet, og trygget familien.

Leilighetene sentralt på Andenes brukes som midlertidig botilbud, og det kan bli en opphopning av personer med rus- og/eller psykisk helseutfordringer.

Trine

Rus og psykisk helse

Beskrivelse av arketypen

Trine, 41 år, uføretrygd som hovedinntekt

Trine er fra Andøy, og har slitt psykisk og med rusmiddelavhengighet siden tenårene. Hun er uten fast bolig og har nettopp vært på avrusning og behandling utenfor kommunen.

Hun får ikke leid noe privat, og trenger hjelp fra kommunen for å finne sted å bo. Dårlige perioder psykisk kan gjøre at hun forsømmer leiligheten, eller at hun gjør skader på boligen.

Trine ønsker å holde seg rusfri, leve trygt og godt, og på sikt få seg en deltidsjobb.

Behov

- Nytt nettverk
- Bomiljø skjermet fra tidligere miljø
- Gangavstand til tjenester og butikk, eller kollektivtilbud

Typiske utfordringer

- Utfordrende å holde seg rusfri
- Opphopning av kommunale boliger med mennesker med samme utfordringer
- Å skaffe nytt nettverk i en liten kommune
- Lav betalingsevne

Særlig for Andøy Kommune

15

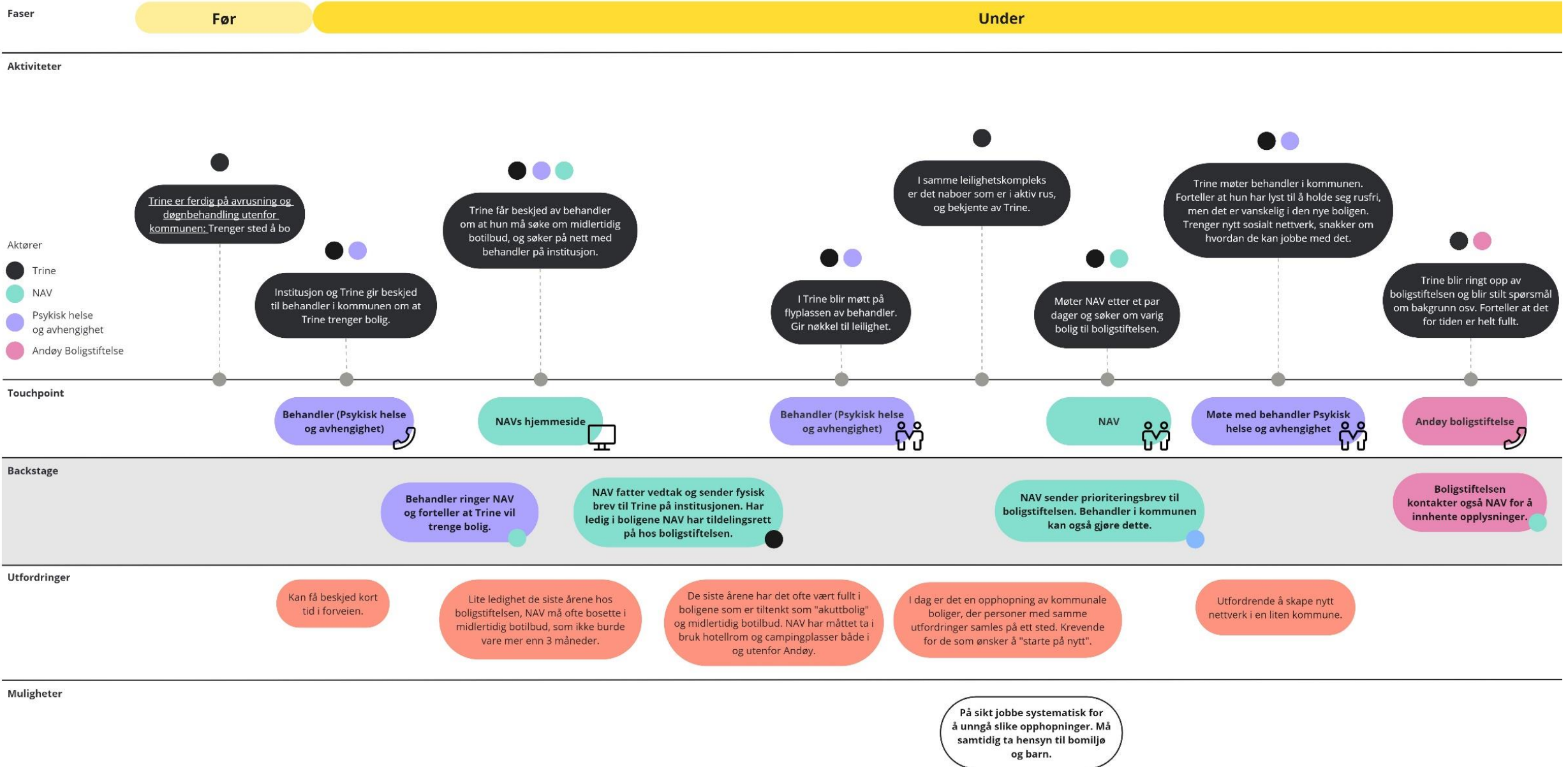
personer i Andøy kommune er i LAR-programmet. Det er relativt store utfordringer i forhold til kommunens størrelse. Øksnes kommune har ingen pasienter i LAR.

Kommunens ansvar

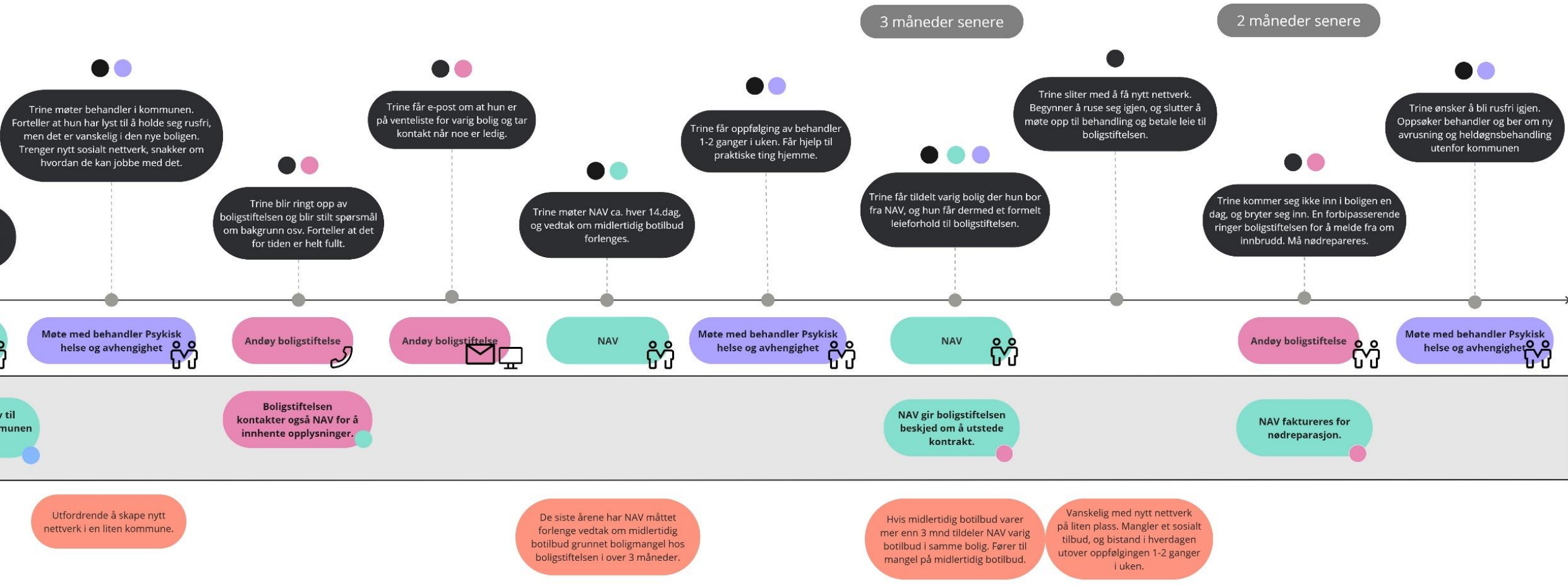
Psykisk helse og avhengighet: behandler.

NAV: bidrar til økonomisk trygghet og midlertidig botilbud.

AS-IS brukerreise for person med rusmiddelavhengighet
Tildeling av kommunalt disponerte boliger i Andøy kommune

Etter

Oppsummering

- Samarbeid og organisering
- Innsats på lavere trinn i boligtrappen
- Mangfoldig brukergruppe med ulike behov

